

საქართველოს პოლიტიკის ინსტიტუტი
GEORGIAN INSTITUTE OF POLITICS

პოლიტიკის ნარკვევი

ივლისი 2024 / გამოცემა #62

პოლიტიკა ყოველთვის ადგილობრივია: რატომ არის მნიშვნელოვანი დემოკრატიული გარღვევა რეგიონებში?

ნინო სამხარაძე¹

მოკლე შინაარსი

საქართველოს 2024 წლის საპარლამენტო არჩევნები მიჩნეულია რეფერენდუმად, რომელმაც კიდევ ერთხელ უნდა აჩვენოს ქართული საზოგადოების მკაფიო არჩევანი ქვეყნის ევროპული მომავლის და ევროინტეგრაციის შესახებ, რაც „ქართული ოცნების“ მმართველობის ბოლო წლებში, აჩქარებული დემოკრატიული უკუსვლის პირობებში, გარდაუვალი საფრთხის წინაშე დადგა. საზოგადოება ამ საგანგაშო დინამიკაზე მკვეთრად რეაგირებს: ერთგვარ კულმინაციურ ეპიზოდად უნდა განვიხილოთ მმართველი პარტიის მიერ „უცხოური გავლენის გამჭვირვალობის შესახებ“ წინააღმდეგობრივი კანონის მიღება, რაც მასობრივი სახალხო პროტესტის ფონზე მოხდა. საპროტესტო ტალღებმა „ქართული ოცნების“ ანტიდემოკრატიული სვლა ვერ შეაჩერა, რამაც დაადასტურა ის, რომ მმართველი პარტია ძალაუფლების ნებისმიერ ფასად შესანარჩუნებლად ემზადება. სწორედ ამიტომ, ოქტომბრის საპარლამენტო არჩევნებმა ეგზისტენციალური მნიშვნელობა შეიძინა (ზურაბიშვილი 2024), რადგან საქართველოს მოსახლეობამ არა მხოლოდ პარლამენტი და მთავრობა უნდა აირჩიოს, არამედ, უფრო ეგზისტენციალურ დონეზე კიდევ ერთხელ დააფიქსიროს ეროვნული არჩევანი ქვეყნის დემოკრატიული და ევროპული განვითარების სასარგებლოდ.

¹ ნინო სამხარაძე არის საქართველოს პოლიტიკის ინსტიტუტის პოლიტიკის ანალიტიკოსი.

ამ დროს, ცალსახად მნიშვნელოვანია პოლიტიკური პარტიების მიმართ, რაც შეიძლება, ფართო ნდობის შექმნა საზოგადოების საყოველთაო კონსოლიდაციისთვის. მიიჩნევა, რომ ტრადიციულად საქართველოში პოლიტიკა, ძირითადად, ცენტრში კეთდება, თუმცა მოსახლეობის 70%-ზე მეტი რეგიონებში რეგისტრირებული მოქალაქეები არიან, რომლებმაც ხმა თბილისს მიღმა უნდა მისცენ. ამიტომ, პოლიტიკურ პარტიებს სჭირდებათ წინა გამოცდილებებისგან განსხვავებული, ბევრად უფრო ძლიერი და ეფექტიანი მუშაობის ჩატარება რეგიონებში ქვეყნის დემოკრატიის და ევროპული მომავლის გადარჩენისთვის. შესაბამისად, წარმოდგენილი პოლიტიკის ნარკვევი, დემოგრაფიული და ანალიტიკური მასალის დამუშავებისა და ექსპერტული ინტერვიუების მიგნებებზე დაფუძნებით, პირველ ნაწილში რეგიონებში პოლიტიკური ქცევის ძირითად მახასიათებლებს ეხება, შემდგომ, გამოკვეთს სამ საკვანძო მიმართულებას რეგიონული მუშაობისთვის, რაც გაანალიზებულია ფორმულის „როგორ, ვინ და რის შესახებ“ სახით. ნარკვევის ბოლოს, წარმოდგენილია შესაბამისი რეკომენდაციები პოლიტიკური პარტიებისთვის.

საკვანძო სიტყვები: პარტიები რეგიონებში; არჩევნები რეგიონებში; პოლიტიკა რეგიონებში; 2024 წლის არჩევნები

შესავალი

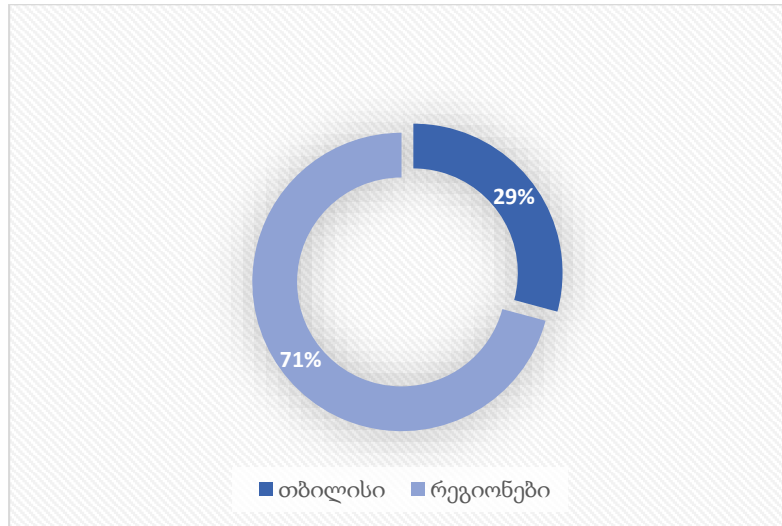
პოლიტიკური და საზოგადოებრივი კრიზისი, რომელიც, ბოლო თვეების განმავლობაში, მმართველმა „ქართულმა ოცნებამ“ საკუთარ მოქალაქეებს ანტიდემოკრატიული კანონების კასკადის სახით შესთავაზა, საქართველოს შიდადემოკრატიულ განვითარებას და ქვეყნის ევროპულ მომავალს უპრეცედენტო და გარდაუვალი საფრთხეების წინაშე აყენებს. შესაბამისად, ქვეყანა უახლეს ისტორიაში ერთ-ერთი ყველაზე გადამწყვეტი არჩევნებისთვის ემზადება, სადაც მოსახლეობა სახელმწიფოს განვითარების მიმართულებას საბოლოოდ დააფიქსირებს. ამ პროცესში საზოგადოების, რაც შეიძლება, ფართო და ძლიერი მობილიზებაა საჭირო მთელი ქვეყნის მასშტაბით. ამ პროცესში, რეგიონებთან ჩართულობის და რეგიონებში მცხოვრები საზოგადოების კონსოლიდაცია სასიცოცხლოდ მნიშვნელოვანია: იმ ფონზე, რომ საქართველოს მოსახლეობის 70%-ზე მეტი, ოფიციალურად, რეგიონებში რეგისტრირებულ ამომრჩეველს წარმოადგენს, წინასაარჩევნოდ საზოგადოების ამ კრიტიკულად მნიშვნელოვან ნაწილთან მუშაობას, შესაძლოა, გადამწყვეტი მნიშვნელობაც კი ჰქონდეს.

პოლიტიკური პარტიების მხრიდან რეგიონული მუშაობის მნიშვნელობა იზრდება, რადგან საბოლოოდ, სწორედ პარტიები უნდა იყვნენ საზოგადოებრივი ნდობის მთავარი ობიექტები მთელი ქვეყნის მასშტაბით. საქართველოს დემოკრატიული მომავლის გადასარჩენად, განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია პოლიტიკური პარტიების გასული წლებისგან განსხვავებული, ინტენსიური, შინაარსიანი და, რა შეიძლება, ზუსტი მუშაობა მოსახლეობასთან თბილისს მიღმა, იმის განსაკუთრებული ახსნა, თუ რისი შეთავაზება შეუძლიათ პოლიტიკურ პარტიებს ამომრჩევლისთვის თბილისს მიღმა. ამის დასაგეგმად, კი, საჭიროა დისკუსია იმაზე, თუ როგორია მოცემულ კონტექსტში რეგიონებში მცხოვრები მოსახლეობის ინტერესები, შეხედულებები და გამოწვევები, და რა მნიშვნელოვანი განზომილებები უნდა გაითვალისწინონ პოლიტიკურმა პარტიებმა თავიანთი რეგიონული მუშაობის დასაგეგმად.

საქართველოს რეგიონები და ქართული პოლიტიკა: რამდენად დიდია დაშორება?

ფართოდ გავრცელებული მოსაზრების თანახმად, საქართველოში ძირითადი პოლიტიკური პროცესები ცენტრში მიმდინარეობს და პოლიტიკური პარტიების მთავარი ფოკუსიც ცენტრზე - ჩვენს შემთხვევაში, დედაქალაქზეა ორიენტირებული (შამუგია 2023). ამ არასახარბიელო ტენდენციაზე მიუთითებს რამდენიმე პრაქტიკული ინდიკატორი პოლიტიკური პარტიების პრაქტიკული საქმიანობიდან. ეს მაშინ, როცა მოსახლეობის 70%-ს საქართველოს რეგიონებში - საქალაქო თუ სასოფლო დასახლებებში ცხოვრობს (დიაგრამა 1). მიუხედავად იმისა, რომ რეგიონებში მცხოვრები მოსახლეობის უმეტესობა თბილისში საქმიანობს - სწავლობს, დროებით სამუშაოს ან დედაქალაქში საცხოვრებელი პირობების გაუმჯობესებას ეძებს, მათი გამოწვევები, დიდწილად, სპეციფიკურია და მხოლოდ თბილისში დამუშავებულ პოლიტიკურ ლოზუნგებს ან შეთავაზებებს არ ერგება. იმ ფონზე, რომ თბილისს მიღმა ოფიციალურად რეგისტრირებულ მოქალაქეთა წილი საკმაოდ დიდია, მათზე ორიენტირებას და ნდობის მშენებლობის ბევრად უფრო სიღრმისეულ კამპანიებს, შესაძლოა, დემოკრატიის გადარჩენისთვის ჰქონდეს იმაზე მეტი მნიშვნელობა, ვიდრე პარტიები აქამდე ანიჭებდნენ.

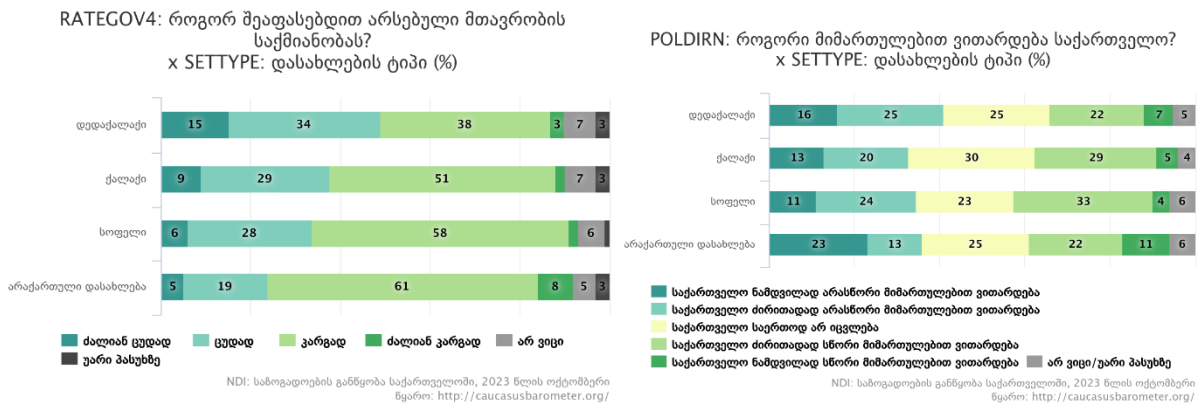
დიაგრამა 1: საქართველოს მოსახლეობა თბილისსა და რეგიონებში

წყარო: საქსტატი, ხელმისაწვდომია: <https://www.geostat.ge/ka/modules/categories/738/mosakhleobis-geografiuli-ganatsileba-da-shida-migratsia>

საზოგადოებრივი აზრის კვლევების მიხედვით, დედაქალაქს მიღმა მოსახლეობა ნაკლებად კრიტიკულია პოლიტიკური პროცესებისა და მმართველი პოლიტიკური აქტორების მიმართ: 2023 წლის ოქტომბრისთვის არსებული მთავრობის საქმიანობას „კარგად“ ან „ძალიან კარგად“ რეგიონებში გამოკითხულთა 53% და 60% (ქალაქი / სოფელი) აფასებს, მაშინ, როცა იგივე მაჩვენებელი თბილისში 41%-ია (დიაგრამა 2,3).

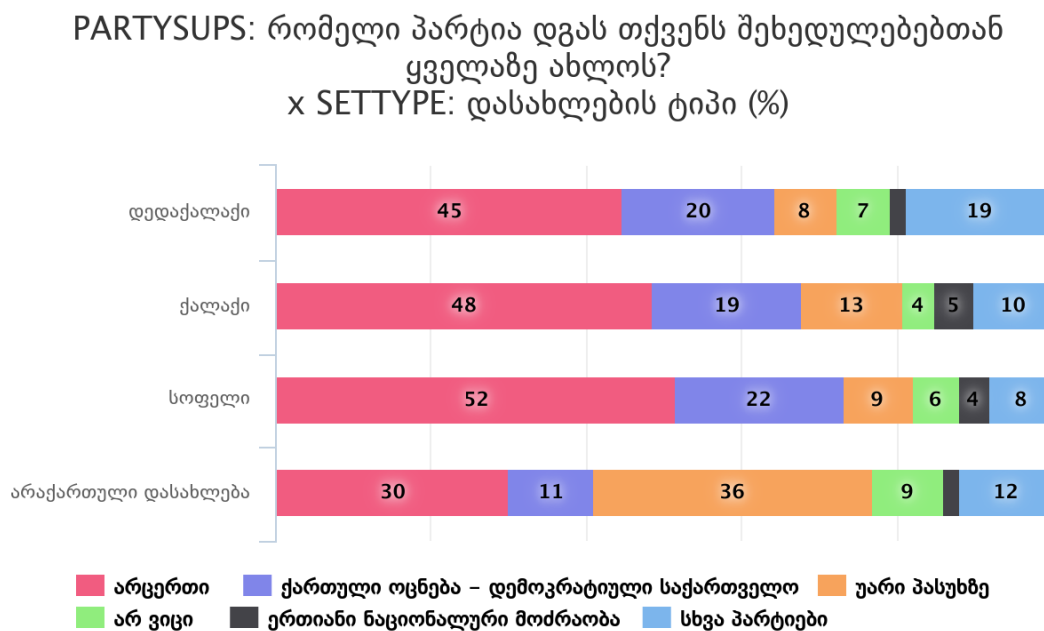
დიაგრამა 2 და 3: ქვეყნის განვითარების და მმართველი აქტორების შეფასება განსახლების არეალის მიხედვით, 2023 წლის ოქტომბერი

წყარო: Caucasus Barometer

ქვეყნის განვითარების მიმართ ნაკლები კრიტიკულობის ფონზე, ისიც ცხადია, რომ რეგიონებში (როგორც ქალაქად - 48%, ისე სოფლად 52%) მეტია იმ ადამიანთა რიცხვი, ვინც საკუთარ თავს ვერცერთ პარტიასთან ვერ აიდენტიფიცირებს (დიაგრამა 4). მონაცემთა ასეთი კომბინაცია გვამღვებს ლოგიკურ საფუძველს, ვივარაუდოთ, რომ რეგიონებში მცხოვრებ მოსახლეობას ნაკლებად აქვს საშუალება, დაკავდეს პოლიტიკური და სოციალური პროცესების გააზრებით. შესაბამისად, მათთვის საკუთარი პოლიტიკური იდენტობის პოვნაც ბევრად უფრო რთულია.

დიაგრამა 4: რომელი პარტია დგას თქვენს შეხედულებებთან ყველაზე ახლოს? განსახლების მიხედვით, 2023 წლის ოქტომბერი

NDI: საზოგადოების განწყობა საქართველოში, 2023 წლის ოქტომბერი
 წყარო: <http://caucasusbarometer.org/>

წყარო: *Caucasus Barometer*

ამ ფონზე, კიდევ უფრო კონტრასტული ტენდენციაა ის, რომ რეგიონებში 2020 წლის საპარლამენტო არჩევნებზე მისვლის მაჩვენებელი, თბილისთან შედარებით, უმეტესად, მაღალი იყო (ცხრილი 1). ქვემო ქართლი ერთადერთი რეგიონია, რომელიც აქტივობის თბილისზე დაბალ მაჩვენებელს აფიქსირებს, ხოლო ყველაზე აქტიურ რეგიონთან, რაჭა-

ლექსუმთან შედარებით, აქტივობის სხვაობა შესამჩნევად დიდია. ეს დაშორება მიუთითებს იმაზე, რომ საარჩევნო ერთეულებს პოლიტიკური ჩართულობის მოტივაციებისა და ინტერესების თვალსაზრისით, განსხვავებული მახასიათებლები და მოცემულობები გააჩნიათ. თუ რაჭა-ლეჩხუმში შესაძლებელია საუბარი ეროვნულ საფრთხეებსა და გამოწვევებზე, ქვემო ქართლში, პირველ რიგში, ხმის მიცემის მნიშვნელობაზეა საჭირო მეტი აქცენტი.

ცხრილი 1: 2020 წლის საპარლამენტო არჩევნებზე მოსული ამომრჩეველი²

რეგიონი	არჩევნებზე მოსული (%)
რაჭა-ლეჩხუმი	63.8
გურია	61.1
სამცხე-ჯავახეთი	60.8
მცხეთა-მთიანეთი	60.6
კახეთი	59.3
აჭარა	59.1
შიდა ქართლი	58
იმერეთი	56.8
სამეგრელო-ზემო სვანეთი	54.7
თბილისი	54
ქვემო ქართლი	51

წყარო: ცენტრალური საარჩევნო კომისია

ამგვარად, ფაქტია, რომ რეგიონების უმეტესობაში საზოგადოება უფრო მეტად გადაუწყვეტელია, თუმცა, მეტად აქტიურიც. ნიშანდობლივია, რომ სწორედ რეგიონებში წარმოქმნილი ძლიერი პროტესტითა და ინტერესით იყო განპირობებული ერთ-ერთი ყველაზე დიდი ონლაინ თვითორგანიზების პროექტის, „დაიტოვეს“ შექმნა ე.წ. „რუსული კანონის“ საწინააღმდეგო გამოსვლების დროს, რომლის ფარგლებშიც, თბილისში მყოფი

² დალაგებული აქტივობის კლების მიხედვით ყველაზე ინტენსიურიდან ქვემოთ

მოქალაქეები სრულად თვითორგანიზებულად მასპინძლობდნენ რეგიონებიდან მობილიზებულ მოქალაქეებს, რომლებსაც სურდათ, დედაქალაქში მრავალათასიან აქციების შეერთებოდნენ. რადგანაც ისინი, ხშირ შემთხვევაში, ახალგაზრდა მოქალაქეები იყვნენ, მნიშვნელოვანია, რომ რეგიონებში მცხოვრებ ახალგაზრდებს, როგორც ერთგვარ საზოგადოებრივ ხმას, განსაკუთრებული ყურადღება დაეთმოს რეგიონში სტრატეგიების დაგეგმვისას. ეს საჭიროა, რადგან, მავე დროს, მიიჩნევა, რომ საზოგადოების მნიშვნელოვანი ნაწილი თბილისს მიღმა ბევრად უფრო მოწყვლადიგა მმართველი პარტიისა და მასთან დაკავშირებული ადგილობრივი მმართველი ელიტების გავლენის მიმართ.

ლოგიკურია, ვივარაუდოთ, რომ რეგიონებში, ერთი მხრივ, არსებობს ძლიერი მოლოდინები და დაკვეთა პოლიტიკური სპექტრისა და პოლიტიკური პროცესის მიმართ, თუმცა პარტიებისგან იდეების მიწოდება შესაბამისი ხარისხითა და ინტენსივობით ჯერ ვერ გამოირჩევა. ამგვარად, ოპოზიციურ პოლიტიკურ პარტიებს აქვთ სივრცე იმისთვის, რომ შეძლონ ამომრჩევლის ამ ნაწილთან მუშაობა ერთგვარი ნდობის ვაკუუმის შევსებისთვის და გათიშულობის აღმოფხვრისთვის, რასაც განსაკუთრებულად განსხვავებული და მძლავრი სტრატეგია სჭირდება 2024 წლის არჩევნებამდე რამდენიმე თვით ადრე.

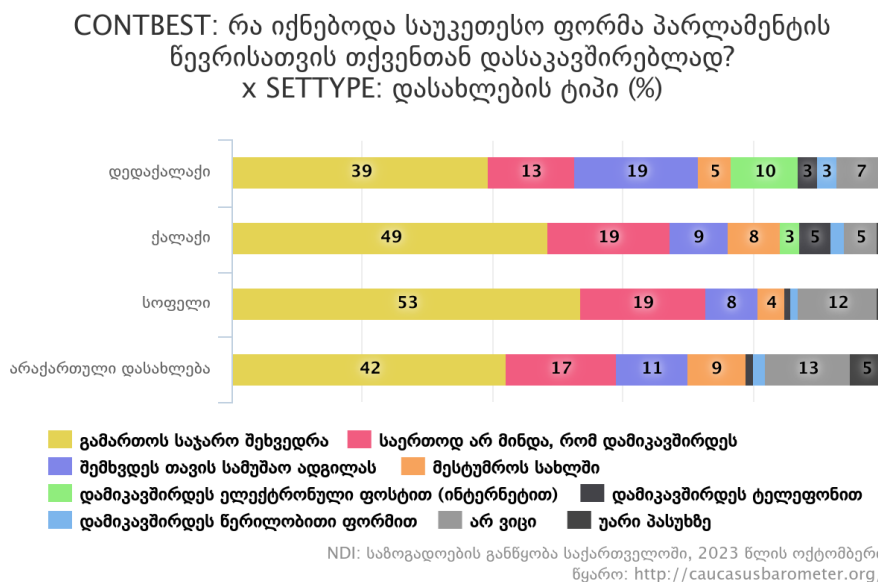
ნდობის მობილიზება რეგიონებში - როგორ, ვინ და რის შესახებ?

ზემოთ წარმოდგენილი სტატისტიკური სურათის ფონზე, ფაქტია, რომ წინა წლების გამოცდილებები, რეგიონებთან წინასაარჩევნო ურთიერთობების თვალსაზრისით, არ არის საკმარისი იმისთვის, რომ თბილისს მიღმა, ერთი მხრივ, შეიქმნას საკმარისი ნდობა პოლიტიკური პარტიების მიმართ, მეორე მხრივ კი, შემცირდეს მმართველი ელიტების გავლენები ადგილობრივ საზოგადოებაზე. ადვილი არ არის ბრძოლა მმართველ ელიტაზე მიბმულ ძლიერ ლოკალურ კავშირებზე დაფუძნებულ პოლიტიკურ კულტურასთან, რომელიც წლების განმავლობაში ჩამოყალიბდა საქართველოში სხვადასხვა რეჟიმების დროს. განსაკუთრებით, იმ მწირი რესურსების გათვალისწინებით, რის მობილიზებასაც პარტიები რეგიონებში ახერხებენ (კალანდაძე et al). თუმცა, ნებისმიერ შემთხვევაში, 2024 წლის ეგზისტენციალურად მნიშვნელოვანი არჩევნების წინ პოლიტიკურ პარტიებს რეგიონებში მეტად უფრო სიღრმისეული და ინტენსიური ჩართულობა სჭირდებათ.

როგორ?

რეგიონებში, როგორც წესი, მნიშვნელოვანია პერსონალური კომუნიკაცია ორი ძირითადი მიზეზის გამო: პირველ რიგში, თბილისისგან განსხვავებით, მოქალაქეებს რეგიონებში არ აქვთ განცდა, რომ პარტიები და პოლიტიკოსები მუდმივად მათთან ახლოს არიან და მათი პრობლემებით ინტერესდებიან. ისინი ამჩნევენ, რომ პოლიტიკოსები მათთან არჩევნებიდან არჩევნებამდე მუშაობენ და სუსტია არჩევნებსშორისი ჩართულობა. მეორე რიგში კი, რეგიონები, უმეტესად, სოფლები, როგორც წესი, ნაკლებად ინტერნეტიზებულია ან კომპიუტერის იშვიათი მომხმარებლითაა დასახლებული, შესაბამისად პირდაპირი დემოკრატიის ისეთი ციფრული ინსტრუმენტი, როგორცაა სოციალური მედია, მათთვის ნაკლებად მისაწვდომი ან სულაც მიუწვდომელია. კომუნიკაციის თვალსაზრისით, რეგიონში (ქალაქად / სოფლად) მცხოვრები მოსახლეობისთვის განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია, რომ პოლიტიკოსი მათ საჯარო შეხვედრების ფორმატში შეხვდეს. ნაკლებად პოპულარული და მისაღებია სხვა ალტერნატიული მექანიზმები (დიაგრამა 4).

დიაგრამა 4: პარლამენტის წევრისათვის დაკავშირების საუკეთესო ფორმა, განსახლების მიხედვით. 2023 წლის ოქტომბერი

წყარო: Caucasus Barometer

პოლიტიკური პარტიები, ტრადიციულად, სწორედ ამ ფორმატს ირჩევენ რეგიონების მაცხოვრებლებთან ურთიერთობისთვის. თუმცა, ახლა, როგორც არასდროს,

მნიშვნელოვანია შემოქმედებითი მიდგომების რეგულარულად ამუშავება პირდაპირი შეხვედრების ფორმატებშიც კი. მიუხედავად იმისა, რომ კამპანიის ამ მიმართულებას ადამიანური და ფინანსური რესურსის განსაკუთრებით ძლიერი მობილიზება სჭირდება, სასიცოცხლოდ მნიშვნელოვანია, რომ, მაგალითად, დაახლოებით ერთსა და იმავე არეალში გაიმართოს მინიმუმ ორი შეხვედრა - პრობლემების ამოსაცნობად და ამ პრობლემების მიმართ კონკრეტული გადაწყვეტილების მისატანად. ეს მიდგომა ბევრად უფრო ადვილად შექმნიდა ნდობის ელემენტს ადგილობრივებსა და პოლიტიკურ პარტიებს შორის.

საჯარო შეხვედრები ადგილობრივ მოსახლეობასთან რეგიონებში თითქმის უალტერნატივო ფორმატია, თუმცა რესურსების ამაოდ დაკარგვა იქნება, თუ პოლიტიკური საარჩევნო სუბიექტები არ შეეცდებიან ინტენსიურობის შენარჩუნებას, და ამ გზით, მოსახლეობის არა მხოლოდ ინფორმირებას, არამედ ადგილობრივებსა და პარტიებს შორის ფუნდამენტური ნდობის შექმნას.

ვინ?

რამდენადაც უშუალო შეხვედრების ფორმატი ყველაზე მისაღებად და ეფექტიანად მიიჩნევა, ამ ფორმატში მნიშვნელოვანია სახეების და პერსონების ფრთხილი დაბალანსება სხვადასხვა მიდგომების გათვალისწინებით. პოლიტიკური ლიდერები, რომლებიც, ძირითადად ცენტრში მოღვაწეობენ, ცხადია, ავტორიტეტს წარმოადგენენ რეგიონებში მაცხოვრებელი მოსახლეობისთვის, და ასეთ ლიდერებთან უშუალო შეხვედრის, შესაძლოა, მიმზიდველობა და სანდოობა მეტი ახლდეს თან. თუმცა, არ შეიძლება ადგილობრივი ავტორიტეტების როლის უგულვებელყოფა. სოციალური კავშირები რეგიონებში ბევრად უფრო მჭიდროა და ურთიერთდამოკიდებული (Eder et al 2015). რეგიონული იდენტობა საქართველოში, როგორც წესი, უნიკალურია, და ადგილობრივ პოლიტიკოსებთან, თუნდაც ნაკლებად ცნობად სახეებთან ძლიერი კავშირიც მნიშვნელოვანი კომპონენტია ადგილზე განწყობების შექმნის თვალსაზრისით. შესაბამისად ადგილობრივი ლიდერის ცენტრალურ ლიდერთან ტანდემში პოზიციონირება პარტიებს სერიოზულ ნდობას მოუტანდა რეგიონებში კამპანიისას (Eder et al 2015). ეს მეტად დააჯერებს საზოგადოებას ადგილზე, რომ ლიდერებმა ცენტრში კონკრეტული რეგიონული პრობლემების შესახებ იციან და ჰყავთ ადგილზე მოკავშირე, რომელიც სპეციფიკურ დაპირებებზე მუდმივად იქნება პასუხისმგებელი მომდევნო არჩევნებამდე.

ამ მიმართულებით რამდენიმე სტრატეგიული ნაბიჯის გადადგმა შეიძლება. საქართველოს პოლიტიკური კულტურიდან გამომდინარე, ლოკალური თუ ტომობრივი ურთიერთობები

ბევრს ნიშნავს, როცა საქმე ეხება საზოგადოებრივი აზრის ფორმირებას, განსაკუთრებით, პოლიტიკური პროცესის და პოლიტიკური ძალის შესახებ. განსაკუთრებით, სოფლებისთვის დამახასიათებელია ავტორიტეტის ძლიერი ფაქტორი - უხუცესების ფაქტორი, სოფლის არაფორმალური ლიდერის ფაქტორი, ასეთ ადამიანებთან მაქსიმალურად დაახლოება და მათთან მთავარი სათქმელის მიტანა იქნებოდა სტრატეგიის შედეგიანი ნაწილი. კიდევ ერთი წამახალისებელი ფაქტორი, თბილისს მიღმა მოსახლეობამ დააკავშიროს საკუთარი თავი რომელიმე პარტიასთან, შეიძლება, იყოს შემთხვევები, როცა ადგილობრივი ლიდერები პარტიის ცენტრალურ დონეზე ლიდერებიც ხდებიან. ეს მნიშვნელოვნად გააუმჯობესებდა იმის განცდას, რომ „ჩვენნი“ არის ამა თუ იმ პარტიის ავთენტური ნაწილი და შესაბამისად იმ პარტიაში მეტად დიდი შანსია, გათვალისწინებული იყოს ადგილობრივი ინტერესები.

რის შესახებ?

რადგანაც, ფართო მოსაზრებით, მოსალოდნელი არჩევნები რეფერენდუმს უტოლდება, პოლიტიკურმა პარტიებმა უნდა იფიქრონ, თუ როგორ დააბალანსონ ზოგადეროვნული და ეგზისტენციალური საკითხები და როგორ შეუკავშიროს ისინი სპეციფიკურ რეგიონულ განწყობებსა და საჭიროებებს. შესაძლოა, ფართო და ფუნდამენტური საკითხები, როგორცაა დემოკრატია VS ავტოკრატია, დასავლეთი VS რუსეთი და ა.შ., მნიშვნელოვანი წვლილი შეიტანოს რეგიონებში მცხოვრები მოსახლეობის კონკრეტული პარტიის სასარგებლოდ მობილიზებაში. თუმცა, რამდენადაც რეგიონებში მცხოვრები საზოგადოება, ზოგადად უფრო ღარიბია, და შესაბამისად, ბევრად უფრო დატვირთულია ყოველდღიური გასაჭირით (პერტაია 2023), მათთვის შეიძლება გაუგებარი იყოს მხოლოდ ეგზისტენციალური არჩევანით საუბარი. მეორე მხრივ, მხოლოდ და მხოლოდ ვიწრო საკითხებზე ორიენტირებაც, შესაძლოა, არამომგებიანი იყოს, რადგან ამ დროს, არსებობს საფრთხე, რომ მოსალოდნელი არჩევნების ფუნდამენტური მნიშვნელობა თბილისს მიღმა ამომრჩეველმა ჯეროვნად ვერ აღიქვას.

ამიტომ, სწორი მიდგომა უნდა იყოს, ერთგვარი „ამოტრიალებული პირამიდის“ პრინციპი - რომლის მიხედვითაც, პარტიებმა უნდა დააბალანსონ საკუთარი კომუნიკაციის დინამიკა ზოგადეროვნული საკითხებიდან რეგიონის სპეციფიკაზე მორგებულ კონკრეტულ პრობლემებამდე. განსაკუთრებული აქცენტი შეიძლება გაკეთდეს იმაზე, თუ რა კონკრეტულ სიკეთეებს კარგავს კონკრეტული მუნიციპალიტეტი თავისი სპეციფიკური გამოწვევების გათვალისწინებით. ეს კი რთულია, როცა საქმე ეხება ისეთი ჭრელი და მრავალფეროვანი საზოგადოების გამოწვევებს, როგორც საქართველოშია წარმოდგენილი. ის, რაც აქტუალურია მთიანი რეგიონებისთვის, რთულად თავსებადი შეიძლება იყოს ეთნიკური

უმცირესობებით დასახლებული რეგიონებისთვის; ან აგრარული, მეცხოველეობით დაკავებული და ტურისტული რეგიონებისთვის; პატარა და დიდი დასახლებებისთვის, და ა.შ. ამ სიჭრელიდან გამომდინარე, პარტიებისთვის რთულია სპეციფიკურ საკითხებზე მუშაობა ადამიანური თუ ადგილზე რესურსების ნაკლებობის გამო. შესაბამისად, ზოგადი გზავნილებით, ყველა პარტია ემსგავსება ერთმანეთს და ისინი იდენტობის დაკარგვის საფრთხის ქვეშ დგებიან.

დასკვნა და რეკომენდაციები

იმ ფონზე, რომ ქართულ პოლიტიკას სასიცოცხლოდ სჭირდება გადატვირთვა და ქვეყანას - დემოკრატიულ რელსებზე დაბრუნება, საზოგადოების და ამომრჩევლის რაც შეიძლება ფართო კონსოლიდაცია 2024 წლის არჩევნებამდე გადამწყვეტი მნიშვნელობისაა. მაშინ, როცა მოსახლეობის 70%-ზე მეტი საქართველოს რეგიონებშია რეგისტრირებული, წინასაარჩევნოდ მათ კონსოლიდაციას, დიდი ალბათობით, გადამწყვეტი მნიშვნელობა ექნება, თანაც, იმის გათვალისწინებით, რომ როგორც წესი, სწორედ რეგიონებში მცხოვრები მოსახლეობა გამოირჩევა მეტი მოწყვლადობით მმართველი ძალის მიმართ და ნაკლები კრიტიკულობით ქვეყნის დემოკრატიული უკუსვლის მიმართ.

ამის საპირისპიროდ, ცვლილების მომტან პოლიტიკურ პროცესში მონაწილეობის თვალსაზრისით, საქართველოში ცენტრი და რეგიონი ერთმანეთისგან შესამჩნევად შორს არიან: ხიდჩატეხილობა დიდია, ხოლო მოლოდინები და საჭიროებები - განსხვავებული. გამომდინარე იქიდან, რომ პოლიტიკურ პარტიებს, როგორც წესი, უჭირთ, პროგრამებში სპეციფიკური გამოწვევები დაწვრილებით ასახონ, აღწერილი მოცემულობა ვერ ეხმარება მათ, რაც შეიძლება, მყარი ნდობა მოიპოვონ რეგიონებში მცხოვრებ მოსახლეობას შორის ქვეყნის დემოკრატიისა და ევროპული მომავლის სასარგებლოდ. ეს ჩიხური მდგომარეობა, შესაძლოა, სერიოზულ რისკს წარმოადგენდეს საქართველოს დემოკრატიის გადარჩენის შანსების თვალსაზრისით. მოქალაქეები პოლიტიკურ და საზოგადოებრივ პროცესებს, თბილისსა და მის მიღმა, ფუნდამენტურად განსხვავებულად აღიქვამენ. ამ განსხვავების ასახვა პოლიტიკური პარტიების კომუნიკაციების სტრატეგიებში განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია. შესაბამისად, რეკომენდაციების თვალსაზრისით, შესაძლებელია, რამდენიმე სხვადასხვა მიმართულების გამოყოფა.

რეკომენდაციები პოლიტიკურ პარტიებს:

- კამპანიის დადმავალი პირამიდის პრინციპი: რეგიონებში მცხოვრები მოსახლეობისთვის ქვეყნის განვითარების ზოგადი ვექტორი მნიშვნელოვანია, თუმცა მეტი სიღარიბის და მეტი მოწყვლადობის გათვალისწინებით, აუცილებელია, კონკრეტული და სპეციფიკური პრობლემების ზოგადეროვნული საკითხების კონტექსტში ჩასმა. **ზოგადი VS კონკრეტული ნარატივები განსაკუთრებით ფრთხილად უნდა დაბალანსდეს კონკრეტული რეგიონის მიხედვით;**
- რეგიონებში კამპანიის წარმოებისას აუცილებელია რეგიონში მცხოვრები ამომრჩევლის უკლებლივ ყველა სეგმენტისთვის გასაგებ საკითხებსა და პრობლემატიკაზე საუბარი, მოსახლეობის კრიტიკულად განწყობილი ან მმართველ პარტიასთან თანამშრომლობით ურთიერთობებში მყოფი ნაწილის ჩათვლით;
- ლოკალური, ერთგვარი ტომობრივი ურთიერთობების სწრაფი შესწავლა, რათა პარტიამ ამოიცნოს, რა მუშაობს კონკრეტულ თემში და რა არა, როცა საქმე პოლიტიკურ კომუნიკაციას და ამომრჩევლის დარწმუნებას, ნდობის მშენებლობას ეხება;
- ცენტრალური და ადგილობრივი ლიდერების კომბინირება ამომრჩეველთან საუბრისას - ამომრჩევლისთვის იმის ჩვენება, რომ პოლიტიკური პარტიისთვის რეგიონის ხმა თანაბრად ისმის და არის მხედველობაში მიღებული ცენტრშიც და რეგიონებშიც;
- რეგიონებში მცხოვრები ახალგაზრდების საჭიროებების განცალკევებულად შესწავლა და მათთან უნიკალური კომუნიკაციის სტრატეგიის დაგეგმვა, რათა ისინი გახდნენ ერთგვარი მედიუმები საკუთარ თემებში;
- მეტი ნდობის გამოვლენა სამოქალაქო საზოგადოების ორგანიზაციების მიმართ, განსაკუთრებით რეგიონებში მომუშავე ორგანიზაციების მიმართ; კონკრეტულ საკითხებთან დაკავშირებული თემატური კონსულტაციების რეგულარულად დაგეგმვა;
- ახალი სახეების რეგიონებიდან მოზიდვის და გადაწყვეტილების ცენტრალურ დონეზე მიღებაში ჩართვის სტრატეგიის შემუშავება;
- რეგიონული ვიზიტების რეგულარულობა: განმეორება მინიმუმ ორჯერ, რათა პარტიამ აჩვენოს ადგილობრივ ამომრჩეველს, რომ გარკვეული ხნის განმავლობაში პოლიტიკოსებმა გასწიეს კონკრეტულ რეგიონზე ორიენტირებული სამუშაო და წინასაარჩევნოდ კონკრეტული პრობლემების გადაჭრის ნამდვილი მექანიზმები უჭირავთ ხელში;

- ადგილობრივი მაცხოვრებლების თვალში სანდოობის გასამდიერებლად, და კონკრეტული პოლიტიკური ძალის მიმართ განსაკუთრებული იდენტობის განცდის გაჩენისთვის, კონკრეტულ რეგიონებზე მორგებული ქვე-პროგრამების შექმნა შესაბამისი სპეციფიკური პრობლემების ამოცნობით და მათზე გადაჭრის გზების პროგრამული შეთავაზებით.

გამოყენებული ლიტერატურა

- ვარადაშვილი, მარიამ. 2024. "ეგზისტენციური" არჩევნები ევროპული გზის გადასარჩენად - ვინც წელს ხმას პირველად მისცემს, პრეზიდენტი შეხვდა. ხელმისაწვდომია: <https://shorturl.at/uDQUF>
- კანდელაკი, სალომე. 2021. სახელმწიფო სოციალური პროტესტების პირისპირ: რატომ არის ნამახვან ჰესის საწინააღმდეგო პროტესტი უნიკალური? ხელმისაწვდომია: <https://gip.ge/ka/state-vs-social-protests-why-is-the-protest-against-namakhvani-hpp-unique/>
- Radiotavisufleba.ge 2024. „აგენტების კანონის“ საწინააღმდეგო აქციები გაიმართა რეგიონებში. ხელმისაწვდომია: <https://www.radiotavisupleba.ge/a/32938594.html>
- შამუგია, ეგნატე. 2022. პოლიტიკური ძალაუფლების დეცენტრალიზაცია. ხელმისაწვდომია: <https://gnomonwise.org/ge/publications/policy-papers/124>
- IDFI 2020. ინტერნეტის ხელმისაწვდომობისა და გამოყენების ტენდენციები საქართველოში. ხელმისაწვდომია: https://idfi.ge/public/upload/Covid/Internet_access_and_use_in_Georgia.pdf
- საქსტატი. 2023. ხელმისაწვდომია: <https://shorturl.at/sd18D>
- საქსტატი N.d. მოსახლეობის გეოგრაფიული განაწილება და შიდა მიგრაცია. ხელმისაწვდომია: <https://www.geostat.ge/ka/modules/categories/738/mosakhleobis-geografiuli-ganatsileba-da-shida-migratsia>
- პერტაია, ლუკა. 2023. აბსოლუტური სიღარიბე შემცირდა - როგორ „მდიდრდება“ საქართველო? ხელმისაწვდომია: <https://shorturl.at/xUzs8>
- Eder, Nuklaus et al. 2015. Winning over voters or fighting party comrades? Personalized constituency campaigning in Austria. ხელმისაწვდომია: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0261379414000481>

ჩატარებული ინტერვიუები:

- გოზალიშვილი, ნინო, 2024. აკადემიური ხელმძღვანელი, საქართველოს უნივერსიტეტის ნაციონალიზმის, უსაფრთხოებისა და პოლიტიკის კვლევის ცენტრი;
- კაჭკაჭიშვილი, იაგო, 2024. პროფესორი, თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი; დირექტორი, „სოციალური კვლევისა და ანალიზის ინსტიტუტი“;
- ნატროშვილი, ლევან, 2024. აღმასრულებელი დირექტორის მოადგილე, სამართლიანი არჩევნებისა და დემოკრატიის საერთაშორისო საზოგადოება.

Supported by

Federal Foreign Office

**CIVIL
SOCIETY
COOPERATION**

საქართველოს პოლიტიკის ინსტიტუტი (GIP) არის არაკომერციული, არაპარტიული, კვლევითი და ანალიტიკური ორგანიზაცია. საქართველოს პოლიტიკის ინსტიტუტი ცდილობს საქართველოში დემოკრატიული ინსტიტუტების ორგანიზაციული საფუძვლების გაძლიერებას და ეფექტური მმართველობის პრინციპების განვითარებას პოლიტიკური კვლევისა და ადვოკატირების გზით.

ეს პუბლიკაცია მომზადდა ბერლინში Institut für Europäische Politik (IEP)-თან თანამშრომლობით, პროექტის „საქართველოს სამოქალაქო საზოგადოება ევროკავშირში ინტეგრაციისთვის GEO4EU“ ფარგლებში, რომელიც მხარდაჭერილია გერმანიის ფედერალური საგარეო უწყების მიერ აღმოსავლეთ პარტნიორობის ქვეყნებისა და რუსეთისათვის, სამოქალაქო საზოგადოების თანამშრომლობის პროგრამის მეშვეობით.

დოკუმენტის ციტირების წესი:

ნინო სამხარაძე, „პოლიტიკა ყოველთვის ადგილობრივია: რატომ არის მნიშვნელოვანი დემოკრატიული გარღვევა რეგიონებში?“, პოლიტიკის ნარკვევი #62, საქართველოს პოლიტიკის ინსტიტუტი, ივლისი 2024.

© საქართველოს პოლიტიკის ინსტიტუტი, 2024

13 ალექსანდრე პუშკინის ქუჩა, 0107 თბილისი, საქართველო

Tel: +995 599 99 02 12

Email: info@gip.ge

მეტი ინფორმაციისთვის, გთხოვთ, ეწვიოთ:

www.gip.ge